II

(Säädökset, joita ei tarvitse julkaista)

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 17 päivänä helmikuuta 1995,

yrityskeskittymän soveltuvuuden yhteismarkkinoille julistamisesta

(Asia IV/M.468—Siemens/Italtel)

(Ainoastaan englanninkielinen teksti on todistusvoimainen)

(95/255/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen,

ottaa huomioon yrityskeskittymien valvonnasta 21 päivänä joulukuuta 1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 [1] ja erityisesti sen 8 artiklan 2 kohdan,

ottaa huomioon ETA-sopimuksen ja erityisesti sen 57 artiklan 1 kohdan,

ottaa huomioon tämän tapauksen käsittelystä 14 päivänä lokakuuta 1994 tehdyn komission päätöksen,

ottaa huomioon yrityskeskittymiä käsittelevän neuvoa-antavan komitean lausunnon [2],

sekä katsoo, että

(1) Mainittu toimi koskee STET — Società Finanziaria Telefonica- per Azionin ("STET") ja Siemens Aktiengesellschaftin ("Siemens") yhteisyrityksen perustamista.

[1] EYVL N:o L 395, 30.12.1989, s. 1; oikaisu EYVL N:o L 257, 21.9.1990, s. 13

[2] EYVL N:o C 176, 11.7.1995, s. 4

I. TOIMI JA OSAPUOLET

(2) Maaliskuun 26 päivänä 1994 STET ja Siemens allekirjoittivat yhteisymmärryspöytäkirjan tarkoituksenaan luoda eurooppalainen televiestintäryhmä, josta tulisi merkittävä kansainvälinen tavarantoimittaja. Mainitussa toimessa osapuolet siirtävät yhteisyrityksen hallintaan italialaiset tytäryhtiönsä Italtelin ja Siemens Telecomunicazionin (ST) televiestinnän alalla tapahtuvaa kehittämis-, valmistus-, myynti- ja palvelutoimintaa varten.

STET ja Siemens perustavat omistusyhtiön, johon STET siirtää aluksi 60 prosenttia Italtelin osakepääomasta (jäljelle jäävä 40 prosentin pääoma siirretään myöhemmin) ja Siemens siirtää ST:n koko osakepääoman sekä käteissumman.

(3) STET on italialainen yhtiö, jonka pääomasta Istituto per la Ricostruzione Industriale S.p.A. (IRI) omistaa 46,61 prosenttia (64,20 prosenttia tavallisista äänioikeusosakkeista). STET sovittaa yhteen televiestinnän alalla toimivan yhtiöryhmän toimia.

(4) STET toimii täysin itsenäisenä yhtiönä, ja sen osakkeet on noteerattu Milanon pörssissä. IRI toimii vain omistusyhtiönä Italian valtion puolesta. Tässä ilmoituksessa STETiä pidetään "taloudellisena yksikkönä, jolla on itsenäinen päätösvalta", sulautumista annetun asetuksen 12 johdantokappaleen mukaan.

Italtel on STETin yhtiö, joka valmistaa ja markkinoi televiestintälaitteita. STET omistaa 100 prosenttia Italtelin rekisteröidyistä osakkeista.

Italtel kehittää, tuottaa ja markkinoi yleisen ja yksityisen televiestinnän järjestelmiä ja laitteita sellaisilla aloilla kuin puhelunvälitys, puhelunsiirtojärjestelmät, matkaradioverkot, PBX-vaihteet ja päätelaitteet.

(5) Siemens on valtion omistuksessa oleva saksalainen teollisuus- ja elektroniikkayhtiö ja Siemens-ryhmän yhtiöiden lopullinen emoyhtiö. Siemensin tärkeimmät toiminnot ovat teollisuus- ja rakennusjärjestelmät, käyttökoneistot ja standardituotteet, automaatio, autojärjestelmät, voimantuotanto, voimansiirto ja sähkövirran jakelu, puolijohteet, lääketekniikka, yleiset viestintäverkot, verkkojärjestelmät, passiiviset komponentit ja elektroniputket, yksityiset viestintäjärjestelmät, puolustuselektroniikka ja kuljetusjärjestelmät.

ST on Siemensin kokonaan omistama italialainen tytäryhtiö, joka valmistaa, myy ja tarjoaa palveluja yleisen ja yksityisen televiestinnän laitteiden, järjestelmien ja palvelujen aloilla, mukaan lukien yleinen ja yksityinen puhelinvälitys, puhelunsiirto, kiinteät ja matkaradioverkot sekä päätelaitteet yksityisiä markkinoita varten.

(6) Kuluvana vuonna, useita vuosia kestäneen televiestintäalan rationalisoinnin jälkeen, Italiaan on perustettu yksi ainoa televiestintätoimija. Täydennyksenä SIP:n, Italcablen, Iritelin, Telespazion ja Sirmin osakkeenomistajien 19 päivänä toukokuuta 1994 tekemiin päätöksiin allekirjoitettiin 27 päivänä heinäkuuta 1994 sopimus muiden toimiluvanhaltijayhtiöiden sulauttamisesta SIP:hen. Kirjanpito- ja verotustoimet tulivat taannehtivasti voimaan 1 päivästä tammikuuta 1994 alkaen.

Sulautuma toteutettiin 18 päivänä elokuuta 1994. SIP säilytti nimensä, mutta sai lisäksi oikeuden käyttää nimeä Telecom Italia S.p.A. oikeudellista käyttöä varten. Toimen seurauksena STETillä on hallussaan 56,10 prosenttia Telecom Italian tavallisista osakkeista ja IRIllä 2,81 prosenttia. Telecom Italia on noteerattu pörssissä, ja jäljelle jäävä osuus osakepääomasta on yksityisten osakkeenomistajien hallussa, joilla on osakevähemmistö.

Edellä mainitun sulautuman ja muiden myöhempien päätösten myötä on toteutettu suurimmaksi osaksi Italian televiestintäalan uudelleenorganisointisuunnitelma, jonka suuntaviivat Italian hallitus on hyväksynyt.

Erityisesti televiestintäpalveluja tuottava yhtiö (Telecom Italia) on STET-ryhmän sisällä erotettu laitteiden valmistuksesta vastaavista yhtiöistä (Italtel, Sirti ja AET).

Uudelleenorganisointisuunnitelmasta on vielä toteuttamatta Telecom Italian matkapuhelintoiminto- ja avaruusosastojen siirtäminen riippumattomille yhtiöille.

(7) Italtel on aiemmin etsinyt kumppania tekniikan alalta. Se teki ensin useita sopimuksia AT&T:n kanssa, joka hankki tässä yhteydessä pienen osuuden Italtelin osakepääomasta. AT&T:n kanssa tehdyt sopimukset on nyt sanottu irti, ja AT&T on myynyt osuutensa takaisin STETille.

II. YRITYSKESKITTYMÄ

Yhteinen määräysvalta

(8) STET ja Siemens omistavat tulevaisuudessa kumpikin 50 prosenttia yhteisyrityksen osakepääomasta. Yhteisyritykseen valitaan yhdeksänjäseninen johtokunta. STET ja Siemens nimeävät kumpikin neljä jäsentä, ja yhdeksännen jäsenen, johtokunnan puheenjohtajan, nimeää STET, ja hänet on Siemensin hyväksyttävä.

(9) Johtokunnasta tulee yhteisyrityksen hallintoelin, jolla on valtuudet tehdä päätöksiä mistä tahansa asioista, paitsi niistä, jotka lain mukaan kuuluvat yhtiökokoukselle. Tärkeimmät päätökset tekee johtokunta, mutta niiden on oltava myös STETin ja Siemensin edustajien hyväksymiä. Tällaisia päätöksiä ovat muun muassa seuraavat:

— strategisen liiketoimintasuunnitelman ja vuositalousarvion hyväksyminen

— "Chief executive officer" -johtajan, jäljempänä 'CEO', ehdotukset yhteisyrityksen ylempien toimihenkilöiden nimittämiseksi tai erottamiseksi, samoin kuin CEO:n ehdotukset johtokunnan jäseniksi omistajayhtiön tytäryhtiöissä.

(10) Yhtiökokouksen päätäntävaltaan kuuluvissa asioissa molemmat osapuolet sitoutuvat osakkeenomistajien suostumuksella äänestämään johtokunnan ennalta hyväksymien ehdotusten mukaisesti yllä esitetyn mukaisesti.

(11) Molemmilla osapuolilla on veto-oikeus ainakin periaatteellisiin 9 kohdassa mainittuihin yhteisyritystä koskeviin päätöksiin. Niillä on siis yhteinen määräysvalta yhteisyrityksessä.

Täysin toimiva kokonaisuus

(12) Osapuolet siirtävät yhteisyritykselle italialaiset tytäryhtiönsä, jotka valmistavat televiestintälaitteita. Toimen myötä osapuolten teolliset toiminnot sulautuvat sellaisilla tuotealueilla kuin puhelunvälitys, puhelunsiirto, radiojärjestelmät, matkaradiojärjestelmät sekä yksityiset viestintäjärjestelmät ja päätelaitteet. Yhteisyrityksellä on tulevaisuudessa kaikki tarvittavat keinot ja voimavarat voidakseen toimia itsenäisenä kokonaisuutena, mukaan lukien tutkimus ja kehittäminen, valmistus sekä jakelu.

Yleisen televiestintäalan tärkeimpien tuotteiden (yleinen puhelunvälitys ja -siirto) osalta toisen emoyhtiön (STETin määräysvallassa oleva italialainen televiestintätoimija muodostaa tulevaisuudessa yhä suurimman osan yhteisyrityksen myynnistä. Merkittävän myyntiosuuden kohdistuminen emoyhtiölle hyvässä markkinatilanteessa saattaisi johtaa yhteisyrityksen itsenäisyyden kyseenalaistamiseen. On totta, että Telecom Italia on tulevaisuudessa ainoa ostaja yleisillä televiestintämarkkinoilla vielä pitkälle tulevaisuuteen. Tämä johtuu sen vallitsevasta monopoliasemasta infrastruktuurissa eikä siitä, että televiestintälaitteiden valmistus on palvelun tarjoamisen oheistoiminto.

Yhteensovittamisen puuttuminen

(13) Siemensin toimiessa Italian ulkopuolella jatkuvasti samoilla tuotemarkkinoilla kuin yhteisyritys STETin on määrä vetäytyä näiltä markkinoilta siirtämällä asiaankuuluvat yhtiönsä yhteisyritykselle. Ainoana poikkeuksena on AET, STETin tytäryhtiö, joka toimii tietyillä niistä markkinoista (puhelunsiirto), joihin toimi vaikuttaa. Siemensille ei kuitenkaan jää Italiaan mitään lähetykseen liittyvää liiketoimintaa. Eurooppalaisella tasolla AET:n puhelunsiirron liikevaihto on hyvin pientä sen osuuden ollessa pienempi kuin 1,5 prosenttia kokonaismarkkinoista. Lisäksi tilanteen mahdollisesti vaatima yhteensovittaminen on hyvin pientä, kun otetaan huomioon, että AET:n toiminta Italian puhelunsiirtomarkkinoilla ei ole merkittävää verrattuna sulautuneen kokonaisuuden koko toimintaan (noin 2 prosenttia).

Ottaen huomioon Marconin roolin Italtelin kilpailijana olennaisilla markkinoilla on huomattava, että jokin aika sitten Marconi perusti yrityskeskittymään perustuvan yhteisyrityksen [1], joka toimii tulevaisuudessa useilla sellaisilla viestintämarkkinoiden lohkoilla (PTT-verkonhallinta- ja -valvontajärjestelmät, matkaradioverkkojen infrastruktuuri ja yleisen matkaradioverkon päätelaitteet), joilla osapuolet ovat läsnä. Marconi, joka on osa GEC-ryhmää ja Finmeccanicaa, on italialainen yhtiö, joka STETin tavoin kuuluu Italian valtion omistajayhtiölle IRIlle. Vaikka IRI omistaakin lopullisesti sekä Finmeccanican, jolla on 50 prosentin osakeosuus Marconi/Finmeccanica-yhteisyrityksestä, että STETin, jolla puolestaan on tulevaisuudessa 50 prosentin osuus Siemens/Italtel-yhteisyrityksestä, STETin ja Finmeccanican välillä ei kuitenkaan ole mitään yhdyssidettä, ja molemmat toimivat erillisinä taloudellisina yksikköinä ja hoitavat liiketoimiaan toisistaan riippumattomina.

Näin ollen tosiasiallisesti vain Siemens toimii tulevaisuudessa jatkuvasti yhteisyrityksen markkinoilla. Koska STET on siirtänyt varansa ja osaamisensa kyseisiin huipputekniikan tuotteisiin, sen olisi kallista ja kaupallisesti epämielekästä yrittää palata markkinoille. Ilmoitetusta toimesta ei siis synny yhteensovittamisriskiä.

III. YHTEISÖLLINEN ULOTTUVUUS

(14) Toimeen osallistuvien yritysten yhdistetty maailmanlaajuinen kokonaisliikevaihto on suurempi kuin 5 000 miljoonaa ecua. STETin liikevaihto oli 16 174 miljoonaa ecua vuonna 1993, ja Siemensin tulos tilikauden päättyessä 30 päivänä syyskuuta 1993 oli 42 087 miljoonaa ecua. Euroopan yhteisön alueella molempien liikevaihto oli suurempi kuin 250 miljoonaa ecua. Yhtiöt eivät saavuta yhdessäkään yhteisön jäsenvaltiossa enempää kuin kaksi kolmannesta koko yhteisön alueella saamastaan kokonaisliikevaihdosta. Toimella on siis yhteisöllinen ulottuvuus. Toimessa ei ole kysymys ETA-"yhteistyöstä" ETA-sopimuksen 58 artiklassa ja pöytäkirjassa 24 tarkoitetussa merkityksessä.

[1] EYVL N:o C 253, 10.9.1994, s. 10

IV. OLENNAISET TUOTEMARKKINAT

(15) Ehdotettu liiketoimi koskee yleisesti ottaen yleisten ja yksityisten televiestintäjärjestelmien ja -laitteiden alaa. Tunnistaakseen olennaiset tuotemarkkinat osapuolet ovat jakaneet ensimmäisen alan neljään markkinaan:

1) yleiset puhelunvälitysjärjestelmät
2) puhelunsiirto
3) radiojärjestelmät
4) matkaradioverkko.

Toinen ala on vastaavasti jaettu kahteen osaan:

5) yksityiset puhelunvälitys- ja sarjapuhelinjärjestelmät (KTS)
6) viestintäpäätelaitteet.

(16) **Yleinen televiestintä**

1) Yleiset puhelunvälitysjärjestelmät tekevät mahdolliseksi palvelun käyttäjien yhteiskäytön. Välityspalvelut voivat kattaa äänen, datan, kuvan ja tekstin. Kolmeen tärkeimpään verkkovälityssolmuun sisältyvät

   a) paikalliset välitystoiminnat, joiden avulla peruskäyttäjät saavat yhteyden toisiinsa

   b) kauttakulkukeskus, jonka avulla puhelunsiirtolinkit saavat yhteydet toisiinsa

   c) kansainvälinen kauttakulkukeskus, joka tarjoaa kansainvälisiä palveluja.

   Aikaisemmin nämä välityssolmut rakennettiin analogisen mallin mukaan, mutta 1980-luvulta lähtien analogiatekniikkaa käyttävät yleiset puhelinvälityslaitteet on Euroopassa vähitellen korvattu synkronisilla digitaalilaitteilla. Verkkojen laajentaminen tapahtuu samoin digitaalitekniikkaa käyttävin laittein. Italiassa verkko on digitalisoitu 60-prosenttisesti, ja osapuolet odottavat sen olevan 90-prosenttisesti digitalisoitu vuoden 1998 loppuun mennessä.

   Yleisten puhelunvälitysjärjestelmien nykyinen käyttöikä on noin 15 vuotta. Tämä nopeasta kehityksestä huolimatta pitkähkö käyttöikä johtuu puhelunvälityslaitteiden ohjelmistojen soveltamis- ja päivittämismahdollisuudesta sekä järjestelmän osien uudistamisesta.

   Nykyisin tärkein teknologinen suuntaus, joka vaikuttaa yleisen puhelunvälityksen kehitykseen, on ohjelmien hyväksikäyttö verkon älykkyyden lisäämiseksi. Esimerkkejä tästä suuntauksesta ovat TNM (televerkkojen hallinta), IN (älyverkko), OS (kehittyneet verkkojärjestelmät) ja AN (liityntäverkko). Erillisten avointen rajapintamoduulien käyttö tekee mahdolliseksi verkoston jatkuvan parantamisen ja laajentamisen tällaisten uusien ominaisuuksien ja palvelujen avulla. Ohjelmia päivitetään säännöllisesti (esimerkiksi puolivuosittain tai vuosittain) ja niiden käyttöikä vaihtelee kahdesta viiteen vuoteen.

   Tulevaisuudessa tärkein kehitys yleisen puhelunvälitysjärjestelmän alalla tapahtuu ATM-tekniikan (Asynchronous Transfer Mode) käyttöönotossa. ATM mahdollistaa äänen, datan, kuvan ja tekstin laajakaistasiirron. Televiestintätoimijat arvioivat parhaillaan tätä tekniikkaa tekniikan ja kaupan kannalta kenttäkokeiluissa useissa Euroopan maissa, Italia mukaan lukien. Sen varsinaisen käyttöönoton yleisessä verkossa ei kuitenkaan odoteta tapahtuvan ennen 1990 -luvun loppua. ATM-välityksen tulevaisuus riippuu myös televiestintätoimijoiden asenteista. Televiestintätoimijat voivat olla haluttomia korvaamaan kalliita laitteitaan, jotka eivät vielä ole menettäneet kokonaan arvoaan. Syntyvillä vapailla markkinoilla vallitsevan kilpailun takia toimijat voivat kuitenkin joutua toimimaan näin. Tästä johtuu, ettei ole lainkaan varmaa, milloin ATM:lle löytyy laajamittaisia sovelluksia äänipuhelimen alalla. Onkin mahdollista, että sen käyttö rajoittuu aluksi liike-elämän ja palveluiden peittoverkon sovelluksiin. Markkinalähteiden mukaan ATM-vaihteiden odotetaan viiden vuoden kuluttua edustavan noin 10 prosenttia vaihteiden myynnistä Euroopassa.

   Yleisten välityslaitteiden käyttöiän muutoksien osalta ajatellaan yleisesti, että puhelunvälitykseen liittyvien laitteiden ja ohjelmien merkittävin teknologinen kehitys todennäköisesti laajentaa käytettävissä olevien toimintojen määrää ja palvelee näin uusia tarpeita. Sen ei uskota niinkään lyhentävän olemassa olevien laitteiden käyttöikää. Tämän suuntauksen odotetaan jatkuvan seuraavat 5—10 vuotta.

2) Puhelunsiirto tarjoaa kuljetustoimintoja

   a) liikenteelle paikallisten keskuspuhelunvälitystoimipisteiden ja kauttakulkukeskusten välillä,

   b) vuokratulle linjaliikenteelle liikeasiakkaiden välillä kaapelin ja optiikan avulla.

Puhelunsiirron tärkeimmät kulmakivet ovat digitaaliset kanavointilaitteet ja optiset linjaliittimet (osapuolet eivät toimi kaapelialalla). Viimeisin puhelunsiirron alalla tapahtunut suuri kehitysvaihe on siirtyminen plesiokronisesta digitaalihierarkiasta (PDH) synkroniseen digitaalihierarkiatekniikkaan (SDH). Verkonhallintajärjestelmän laitteiden siirtyminen tähän tekniikkaan on jo käynnissä. Uusi tekniikka mahdollistaa ATM-laajakaistavälityksen, ja SDH:n odotetaankin jo viiden vuoden kuluessa edustavan 95 prosenttia puhelunsiirtolaitemarkkinoista. SDH toimii nyt TNM:n kautta ja tulevaisuudessa AN:n avoimen rajapinnan kautta. Uskotaan, että AN:n käyttöönotto avaa nämä markkinat ja lisää kilpailua, koska palvelut ja toiminnot siirtyvät yhä enemmän keskustoimipistevälityksestä paikallisiin käyttöverkkoihin.

Jos otetaan huomioon vain tärkeimmät tekniset muutokset, puhelunsiirtolaitteiden käyttöikä on ollut noin 10 vuotta. Tänä aikana PDH-laitteet kuitenkin vaihtuvat kolmesta viiteen vuoden välein, koska ne ovat laitekeskeisiä. SDH-laitteiden, jotka ovat ohjelmakeskeisempiä, odotetaan olevan käyttöikänsä puolesta lähempänä puhelunvälityslaitteita.

3) Radiojärjestelmien osalta näköetäisyysradiotekniikka on vaihtoehto kaapeleille välitystoimipisteissä tai tilaajien ja keskustoimipisteiden välillä tapahtuvassa tiedonsiirrossa. Radion viimeisimpiä tärkeitä tehtäviä on suuryritysasiakkaiden yhdistäminen puhelunvälitysverkkoon tai yritysten taikka yksityisten virtuaaliverkkoihin. Näköetäisyysradiota sovelletaan nykyisin matkaradioperusasemien yhdistämiseen erityisesti niiden uusien toimijoiden markkinalohkolla, joilla ei ole kaapeli-infrastruktuuria. Radiojärjestelmät ovat puhelunsiirron tavoin siirtymässä käyttämään SDH:ta. Osapuolet arvioivat tutkimus- ja kehittämiskustannusten olevan 15 prosenttia, mikä on samalla tasolla kuin puhelunsiirrossa.

Osapuolet sisällyttävät näihin markkinoihin mikroaalto- ja UHF/VHF-radion, näköetäisyysantennit, syöttökaapelit ja käytön tukijärjestelmät. Osapuolet ovat kuitenkin vahvistaneet, ettei Italtel eikä mikään muukaan STETin määräysvallassa oleva yhtiö toimi radiojärjestelmämarkkinoilla. Tästä syystä toimi ei vaikuta näihin tuotemarkkinoihin, eikä niitä eritellä enempää.

4) Matkaradioverkot mahdollistavat viestinnän

a) omassa verkossa

b) yhdestä kiinteästä tai matkaverkosta toiseen edellyttäen, että käyttäjä on matkapuhelinverkon kuuluvuusalueella.

Viimeisin tärkeä tekninen innovaatio matkaviestintäverkon alalla on GSM:n käyttöönotto. GSM kuuluu yleiseurooppalaisiin digitaalisiin matkaviestintäjärjestelmiin (Pan European Digital Mobile Communications Systems), ja se otettiin käyttöön vuonna 1989. GSM:n arkkitehtuuri on selvästi määritelty GSM-suosituksissa, jotka ETSI on antanut ETA-maille.

Alan kehityksen odotetaan kulkevan (esimerkiksi solutekniikkaa käyttävien) matkajärjestelmien tuottamien kapeakaistapalvelujen suuntaan. Uskotaan, että tällaisten matkapalvelujen jo havaittu huomattava kysynnän kasvu johtaa uusien tekniikoiden käyttöönottoon.

Seuraavan sukupolven infrastruktuurin odotetaan muodostuvan suorasta satelliittiviestinnästä, joka saataneen käyttöön vuonna 1998. GSM-tekniikan uusiutumisiän ennustetaan olevan kahdesta kolmeen vuotta.

(17) **Yksityinen televiestintä**

5) Yksityisen televiestinnän alalla PBX-vaihteet (Private Branch Exchanges) ja sarjapuhelinjärjestelmät (KTS) mahdollistavat viestinnän niin yleisten kuin yksityistenkin käyttäjien kesken/välillä. Ne ovat yhteydessä yleisiin verkkoihin kaukojohtojen kautta toimien erillisinä järjestelminä tai verkkoympäristössä. Nykyaikaiset (ISDN) PBX-vaihteet ja sarjapuhelinjärjestelmät tarjoavat sellaisia palveluja kuin telekopiolaitteen ja näyttöpäätteen yhteiskäytön, videoneuvotteluja ja verkonhallintaa.

Tässä tapauksessa tietoliikennelaitteet eivät kuulu markkinan määritelmään, koska sen enempää Siemens kuin Italtelkään ei ole erityisesti lähestynyt tätä markkinalohkoa. Niiden tietoliikennelaitteiden myynti on vähäistä (1 prosentti liikevaihdosta). Myynti on satunnaista ja liittyy pääasiassa muiden laitevalmistajien OEM-datatuotteiden sovittamiseen yhteen yhteisiksi hankkeiksi. Näistä syistä ilmoitetun yrityskeskittymän erittely rajataan koskemaan yksityisiä äänipuhelunsiirtolaitteita. Kysymyksen siitä, pitäisikö tiedonsiirto sisällyttää markkinoihin, voi jättää avoimeksi.

Osapuolet haluavat kiinnittää huomion yksityisen televiestinnän alan jatkuvasti kasvaviin tutkimus- ja kehittämiskustannuksiin, jotka nyt ovat 10—15 prosenttia liikevaihdosta. Tämä johtuu markkinoilla vallitsevasta voimakkaasta tutkimus- ja kehittämiskilpailusta, jota luonnehtii uuden tai lisätekniikan nopea esiintulo yhä lyhyemmin aikavälein tai käyttöiän jatkuvasti lyhentyessä.

6) Viestintäpäätelaitteista osapuolet ilmoittavat, että kyseisten vuosien aikana Siemens ja Italtel ovat myyneet vain puhelimia, telekopiolaitteita ja matkapuhelimia. Ne ovat sisällyttäneet kaikki kolme tuotetta yksiin olennaisiin tuotemarkkinoihin, joihin toimi vaikuttaa, vaikka antavatkin erilliset luvut kustakin päätetyypistä markkina-arvioiden ja -osuuksien osalta. Koska ilmoitettu liiketoimi ei synnytä kilpailua valta-asemasta sen enempää yksityispäätelaitteiden koko tuotemarkkinoiden kuin kunkin päätetyypin erillisten kapeiden markkinoidenkaan kohdalla, kysymyksen tarkasta tuotemarkkinoiden määritelmästä voi jättää avoimeksi.

(18) Tutkimuksen aikana kilpailijat ja televiestintätoimijat vahvistivat osapuolten määrittelemän ja yllämainituilla olennaisilla tuotemarkkinoilla vallinneen tilanteen paikkansapitäväksi.

V. OLENNAISET MAANTIETEELLISET MARKKINAT

(19) Osapuolten toiminnan päällekkäisyydet ja toimen suurimmat vaikutukset näkyvät Italiassa. Italtel myy muualla vain vähän yleisiä televiestintälaitteita: yleisen puhelunvälityksen laitteita Saksaan 1 miljoonan ecun edestä, jonkin verran puhelunsiirtolaitteita Saksaan, Alankomaihin, Portugaliin ja Espanjaan. Kaikissa tapauksissa markkinaosuus on alle 5 prosenttia. Lisäksi se myy Kreikkaan matkaradioverkon laitteita 24 miljoonan ecun edestä.

Yleisen televiestinnän laitteet

(20) Osapuolet esittävät ilmoituksessaan, että SIP:n (nyt Telecom Italia) tiukka pitäytyminen 17 päivänä syyskuuta 1990 annetussa neuvoston direktiivissä 90/531/ETY [1] (peruspalvelujen julkisia hankintoja koskeva direktiivi) sekä nykyinen standardointitaso varmistavat, ettei Italian yleisen televiestinnän laitteiden markkinoille pääsylle ole juurikaan esteitä. Vaikka julkisia hankintoja koskevia direktiivejä ei vielä olekaan saatettu osaksi Italian lakia, osapuolet toteavat SIP:n sopeuttaneen omat sääntönsä direktiiveihin vuodesta 1993 lähtien, missä yhteydessä on luotu kelpuutusjärjestelmä ja pätevien tavarantoimittajien rekisteri.

(21) Tähän mennessä komissio on määritellyt yleisen televiestinnän laitteiden maantieteelliset markkinat vain päätöksessään 91/251/ETY [2], Alcatel/Telettra. Tässä päätöksessä, joka koski Espanjassa vaikuttavaa sulautumaa, yleisen televiestinnän laitteiden markkinat todettiin kansallisiksi. Jotkin niistä tekijöistä, jotka johtivat tähän kansallisten markkinoiden määritelmään, liittyivät erityisesti Espanjan televiestintämarkkinoiden senhetkiseen tilanteeseen. Näitä tekijöitä olivat, että Espanjan televiestintätoimija Telefonica oli perinteisesti käyttänyt paikallisia tavarantoimittajia, ja että peruspalvelujen julkisia hankintoja koskevaa direktiiviä tultaisiin soveltamaan Espanjassa seuraaviin viiteen vuoteen ja että Telefonican ja sen tärkeimpien laitetoimittajien välillä oli vertikaalisia yhdyssiteitä sitä kautta, että toimittajat olivat Telefonican vähemmistöosakkaita.

(22) Niistä päätöksessä mainituista ominaisuuksista, jotka liittyivät Espanjan markkinoihin, yksikään ei tässä tapauksessa täysin päde Italian markkinoihin. Vaikka onkin totta, että aikaisemmin Telecom Italia ja sen edeltäjät ovat hankkineet sekä puhelunvälitys- että puhelunsiirtolaitteensa Italtelilta, ne ovat viime aikoina ostaneet merkittäviä määriä myös Italian ulkopuolisilta tavarantoimittajilta. Peruspalvelujen hankinnoista annettu direktiivi on koskenut Italiaa vuodesta 1993 lähtien, ja Telecom Italia on laatinut sisäiset säännöt sen noudattamiseksi. Lisäksi Italtelin ja Telecom Italian välillä on sellainen yhdysside, että molemmat ovat STET-ryhmän erillisiä osia.

(23) Perinteisesti yleisen televiestinnän laitteiden markkinoissa on nähtävissä selvästi kansallinen luonne, joka on syntynyt kansallisten monopolien erilaisista asenteista ja strategioista palvelujen tasolla. Tavallisesti kotimaisilla tavarantoimittajilla on ollut suuret markkinaosuudet omissa maissaan, ja muut, ulkomaiset tavarantoimittajat ovat usein palvelleet markkinoita näissä maissa toimivista kansallisista tytäryhtiöistä joskus niin, että käytettävissä on ollut paikalliset tehdastilat.

(24) Televiestintälaitteiden valmistajien ja televiestintätoimijoiden keskuudessa vallitsevan käsityksen mukaan televiestintälaitteiden markkinat ovat avautumassa kansainväliselle kilpailulle. Seuraavat tekijät puhuvat tämän arvion puolesta:

— teknologian kehitys

— kansainväliset standardit ja kansalliset eritelmät/laitteiden tyyppihyväksyntä

— julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltaminen

— yleisten äänipuhelinlaitteiden ja televiestinnän infrastuktuurin vapauttaminen.

a) *Yleinen puhelunvälitys*

(25) Yleisen puhelinvälityksen laitteiden tekniikka on monimutkaista, ja sillä on suuri merkitys maantieteellisten markkinoiden määritelmän kannalta.

[1] EYVL N:o L 297, 29.10.1990, s.1, korvattu direktiivillä 93/38/ETY (EYVL N:o L 199, 9.8.1993, s. 84)
[2] EYVL N:o L 122, 17.5.1991, s. 48

Toimija käyttää merkittävässä määrin tavallisesti enintään kolmea erilaista vaihdetta yhdessä verkossa. Kun tietylle verkolle on valittu tavarantoimittajat, nämä asentavat vaihteet ja toimittavat toimijalle uusimmat ohjelmat. Jos pisteessä tarvitaan lisätehoa, joka vaatii lisävaihteiden asentamista, käytetään teknisistä syistä todennäköisesti samaa tavarantoimittajaa.

(26) Tällainen tekninen "lukkiutumisvaikutus" johtaa erilaisiin kilpailun edellytyksiin vaihteen käyttöiän eri vaiheissa. Mahdollisuus hankkia uusia vaihteita jollekin verkolle asettaa vaihteiden valmistajat tiukkaan kilpailutilanteeseen. Tässä vaiheessa kilpailu käydään suurimpien yleisten vaihteiden valmistajien kesken ainakin Euroopan laajuisesti, mahdollisesti maailmanlaajuisesti. Kun pari hankkijaa sitten on varmistanut sopimuksen, uusien yrittäjien on vaikeaa päästä markkinoille, niin kauan kuin kyseinen tekniikka on käytössä. Vain poikkeuksellisissa olosuhteissa, jos esimerkiksi hankkijan toiminta ei tyydytä asiakasta, uusi hankkija saa tilaisuuden päästä markkinoille. Markkinarakenteet tavaran tuottamiseksi toimijoille pysyvät tämän jälkeen melko vakaina, niin kauan kuin seuraava uusi tekniikka otetaan käyttöön (mikä yleisen puhelunvälityksen tapauksessa on ATM-välitys).

(27) Kansainväliset standardointielimet, erityisesti ETSI, laativat parhaillaan standardeja yleisille puhelunvälityslaitteille. Muita standardeja kehitetään itsenäisesti, minkä jälkeen ETSI vahvistaa ne. Koska valmistajat haluavat suojella henkistä omaisuuttaan ja koska standardit kehittyvät jatkuvasti, ei voida sanoa, että digitaalivaihteille olisi vielä kansainvälisiä standardeja. Vaikka siis standardointi on poistamassa markkinoiden välisiä esteitä, se ei ole vielä täysin toteutunut, ja jäsenvaltioiden välillä on yhä merkittäviä eroja nykyisen digitaalivaihdetekniikan osalta.

(28) ATM-vaihteiden kaltaisen uuden tekniikan kuva saattaa olla toisenlainen. ATM-vaihteet ovat parhaillaan koekäytössä useissa Euroopan maissa, ja koeohjelmassa tehdään jonkin verran yhteistyötä televiestintätoimijoiden kesken. On siis odotettavissa, että kun ATM otetaan käyttöön, yleiseurooppalaiset standardit saattavat olla jo paljon laajemmin voimassa kuin digitaalivaihteiden käyttöönoton yhteydessä. ETSIssä ja muualla saadut valmistajien ja toimijoiden yhteistyökokemukset standardien tuottamisessa saattavat myös synnyttää laajemmat standardit ATM:lle ja muulle uudelle tekniikalle.

(29) Julkisia hankintoja koskevien direktiivien soveltaminen välitysalaan liittyy läheisesti yllä hahmoteltuihin teknisiin ja standarditekijöihin. Direktiivin 93/38/ETY 20 artiklan 2 kohdan e alakohdan mukaan televiestintätoimijat voivat noudattaa menettelyä ilman ennalta esitettyä tarjouskilpailukutsua esimerkiksi silloin, kun tavarantoimittajan vaihtaminen pakottaisi hankkimaan teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaista materiaalia, mikä johtaisi yhteensopimattomuuteen tai suhteettomiin teknisiin vaikeuksiin käytössä ja kunnossapidossa. Muut pienet laitehankinnat voivat alittaa kynnyksen tai olla osa puitesopimuksia, jotka kattavat useamman kuin yhden hankinnan. Kaikki nämä tekijät ovat omiaan tukemaan kansallisten markkinoiden määritelmää. Käänteisesti taas uuden tekniikan käyttöönoton yhteydessä olisi hankintoja koskevia direktiivejä noudatettava tiukasti, ja tarjouspyynnöt olisi lähetettävä kaikille mahdollisille toimittajille. Tämä edellyttäisi eurooppalaisten tai laajempien markkinoiden määritelmää.

(30) Toimijatason vapautuminen vaikuttaa myös maantieteellisten markkinoiden määritelmään. Vuonna 1998 tapahtuvaksi kaavaillun yleisen äänipuhelintekniikan vapautuminen, OPN-direktiivi ja tärkeimpänä seikkana infrastruktuurin vapautuminen johtavat lähes varmasti kansallisia markkinoita laajempien markkinoiden määritelmään, kun nykyiset verkkostandardit eivät enää sido uusia toimijoita, jotka voivat vapaasti valita laitetoimittajansa.

(31) Yleisillä puhelunvälitysmarkkinoilla esiintyy tosiasiallista kilpailua Euroopan tasolla vain silloin, kun uusi tekniikka otetaan käyttöön. Kun verkkotoimija sitten on valinnut tämän tekniikan toimittajat, kilpailu käydään ainoastaan näiden välillä. Tämä on seurausta tekniikan "lukkiutumisesta" ja nykyisestä käytännöstä, jonka mukaan tarjouskilpailumenettelyjen hyväksikäyttö on harvinaista. Tarjouskilpailumenettely on kuitenkin hankintoja koskevien direktiivien mukaista myös olemassa olevaan tekniikkaan hankittavien parannusten tai laajennusten kohdalla. Palvelujen ja infrastruktuurin vapautuminen näyttää olevan päätekijä, joka varmistaa eurooppalaiset tai laajemmat markkinat eurooppalaisen standardisoinnin vielä auttaessa tämän markkinoiden määritelmän vahvistamista.

b) *Puhelunsiirto*

(32) Kaikki yleisen puhelinvälityksen yhteydessä luetellut tekijät eivät päde puhelunsiirtolaitteiden osalta. Puhelunsiirtolaitteiden standardisointi on levinnyt laajemmalle osittain sen vuoksi, että laitteiden rajapintaominaisuudet ovat merkittävämpiä kuin vaihteiden kohdalla. Siksi on noudatettava suurempaa ensisijaisuutta yhteensopivuuden takaamiseksi muiden valmistajien erityyppisten laitteiden kanssa. Toimijat eivät hanki puhelunsiirtolaitteitaan vain kolmelta valmistajalta puhelunvälityslaitteiden tapaan. Markkinaosuudet ovat näin ollen pienempiä, koska useammat yhtiöt voivat toimia saman toimijan tavarantoimittajina.

(33) Puhelunsiirtolaitteiden markkinat ovat avoimemmat kuin yleisen puhelunvälityksen ja osapuolten markkinaosuudet Italian markkinoilla ovat pienemmät. Jopa huonoimmassa mahdollisessa tapauksessa, mikä olisi kansallisten markkinoiden määritelmä, toimi ei aiheuta kilpailuongelmia, joten täsmällinen markkinoiden määritelmä voidaan jättää avoimeksi.

c) *Matkaradioverkot*

(34) Matkaradioverkkojen toimijat ympäri Länsi-Euroopan ovat vahvistaneet hankkivansa televiestintälaitteensa tarjouskilpailumenettelyllä. Laitevalmistajien maantieteellisellä sijainnilla on hyvin vähän merkitystä toimittajan valinnassa, ja kaikissa tapauksissa tärkeimmät tuottajat ympäri maailman voivat tehdä tarjouksen. Joka tapauksessa, ottaen myös huomioon sulautuneen yksikön aseman Italiassa ja koko Euroopassa, tarkka maantieteellisten markkinoiden määritelmä voidaan tässä tapauksessa jättää avoimeksi, koska ilmoitettu toimi ei aiheuta vakavaa huolta kilpailun suhteen.

Yksityisen televiestinnän laitteet ja päätelaitteet

(35) Yksityisen puhelunvälityksen, siihen liittyvien viestintäpäätelaitteiden ja päätelaitteiden markkinat, joilla on enemmän muita kuin italialaisia yhtiöitä, näyttävät olevan suhteellisesti avoimempia kilpailulle. Yksikään tutkimuksen yhteydessä haastatelluista kilpailijoista tai asiakkaista ei ole tuonut esiin oikeudellisia tai teknisiä Italian markkinoille pääsyn esteitä. Joka tapauksessa, ottaen myös huomioon ilmoitettavien osapuolten aseman näillä markkinoilla, tässä päätöksessä ei tarvitse määritellä täsmällisiä maantieteellisiä markkinoita. Mainittu liiketoimi ei synnytä suurta huolenaihetta yksityisen televiestinnän laitteiden ja viestintäpäätelaitteiden markkinoiden osalta sen enempää kansallisella kuin Euroopan tasollakaan.

VI. ARVIOINTI

(36) Jotta tämän toimen vaikutus kilpailuun voidaan arvioida, on osapuolien markkina-asemien lisäksi otettava huomioon seuraavat tekijät:

— julkisia hankintoja koskevat säännöt

— teknologian muutokset

— vapauttamisen suuntaukset ja

— vertikaaliset näkökohdat.

A. Yleisen televiestinnän laitteet

37. Seuraava yritysten järjestystaulukko antaa yleiskatsauksen maailmanlaajuisesta yleisten televiestintälaitteiden teollisuudesta. Taulukossa on vastaavat maailmanlaajuiset televiestintälaitteiden valmistuksen liikevaihdot miljoonina dollareina vuonna 1993 sekä niiden vastaavat osuudet näiden yritysten kokonaismyynnissä.

Yritys	Myynti	Prosenttiosuus
1. Alcatel Alsthom	14 544	15,70
2. Siemens	11 986	12,94
3. AT&T	11 783	12,72
4. NEC	8 714	9,41
5. N. Telecom	7 861	8,49
6. Ericsson	7 703	8,32
7. IBM	5 300	5,72
8. Fujitsu	4 388	4,74
9. Bosch	2 655	2,87
10. Nokia	2 161	2,33
11. GEC	1 917	2,07
12. Philips	1 813	1,96
13. Samsung	1 788	1,93

Yritys	Myynti	Prosenttiosuus
14. Italtel	1 558	1,68
15. Ascom	1 538	1,66
16. Matra	1 508	1,63
17. Oki	1 462	1,58
18. Hitachi	1 429	1,54
19. Sagem	1 049	1,13
20. DSC	731	0,79
21. DeTeWe	721	0,78
Yhteensä	92 609	100,00

Lähde: Communications Week International. Yksityisiin verkkojärjestelmiin, matkaverkkoihin tai tietoverkkoihin erikoistuneet yritykset eivät ole mukana.

1. *Osapuolten markkinaosuudet*

Yleinen puhelunvälitys

(38) Osapuolten ilmoituksessaan arvioimat yleisten puhelunvälitysjärjestelmien alkumarkkinaosuudet koskevat yleisiä puhelunvälitysjärjestelmiä ja käytön tukijärjestelmiä (OSS), sähkövoimalaitteita ja muita asiaan liittyviä kustannuksia. Komissio pyysi osapuolia ilmoittamaan luvut yksinomaan Telecom Operatorin (TO) Italiassa ostamien puhelunvälitysjärjestelmien ja OSS:in osalta. Markkinoilla olevien muiden tuotteiden sisällyttäminen ilmoitukseen alunperin toi mukaan tavarantoimittajia, jotka eivät pysty myymään puhelunvälitysjärjestelmiä sellaisinaan eivätkä näin ollen ole osapuolten kilpailijoita sanan ahtaimmassa merkityksessä. Tämän vuoksi osapuolten alkumarkkinaosuudet on arvioitu liian alhaisiksi. Tällä perusteella osapuolten ja niiden pääkilpailijoiden markkina-arvot, myynnit ja vastaavat markkinaosuudet Italiassa ovat ilmoituksen mukaan seuraavat:

Telecom Italian ostot

(miljoonaa ecua)

Italtel Siemens Yhdistettynä Alcatel Ericsson Muut	(. . .) (1)
Yhteensä	

(1) Tarkat luvut poistettu liikesalaisuutena.

Markkinaosuudet (1)

(%)

	1991	1992	1993
Italtel	40—50	50—60	40—50
Siemens	5—10	5—10	5—10
Yhdistettynä	50—60	60—70	50—60
Alcatel	10—15	10—15	10—15
Ericsson	15—20	0—15	15—20
Muut	10—15	0—15	15—20
Yhteensä	100	100	100

(1) Tarkat luvut poistettu liikesalaisuutena.

Kilpailijat ovat yleisesti vahvistaneet nämä markkinaosuuksien suuruusluokat, vaikka ne arvioivat, että Siemensin ja Italtelin yhteinen markkinaosuus jäi noin 60 prosenttiin vuonna 1993.

(39) Siemensin markkinaosuus yhteisössä oli 20 prosenttia vuonna 1991, 23 prosenttia vuonna 1992 ja 24 prosenttia vuonna 1993 ja Italtelin 12 prosenttia vuonna 1991, 12 prosenttia vuonna 1992 ja 8 prosenttia vuonna 1993. Yhdistetyt markkinaosuudet ovat tällöin vastaavasti 32 prosenttia, 35 prosenttia ja 32 prosenttia.

(40) Ilmoitetun toimen pääasiallinen vaikutus kilpailun kannalta rajoittuu pääosin Italiaan, koska Italtelin myynti ja osapuolten liiketoimien päällekkäisyys keskittyy pääasiassa tähän maahan. Laajemmilla maantieteellisillä markkinoilla Italtel on pieni

tekijä, ja yhteisyrityksellä ei todennäköisesti ole merkittävää vaikutusta kymmenen maailmanlaajuisesti johtavan televiestintälaitteiden tavarantoimittajan kilpailusuhteisiin. Osapuolten yhdistetty markkinaosuus yleisen puhelunvälityksen laitteiden myynnistä Italiassa on merkittävä asetuksen (ETY) N:o 4064/89 mukaan (noin 55—60 prosenttia viitevuodesta riippuen). On kuitenkin huomattava, että tämä markkinaosuus ei ole suurempi kuin muiden jäsenvaltioiden johtavien tavarantoimittajien markkinaosuudet. Osapuolten itsensä, kilpailijoiden ja Saksan, Ranskan, Yhdistyneen kuningaskunnan, Espanjan, Tanskan, Alankomaiden, Belgian ja Irlannin yleisten televiestintätoimijoiden ilmoittamat tiedot osoittavat itse asiassa, että Italian markkinarakenne on suhteessa vähemmän keskittynyt verrattuna muihin, vastaavankokoisiin jäsenvaltioihin vapautuksen laajuudesta riippumatta.

(41) Vaihteiden myynnin suuri keskittyminen kaikissa jäsenvaltioissa johtuu lähinnä siitä, että televiestintätoimijoiden verkoissa on yleensä enintään kaksi tai kolme eri teknologiaa tai järjestelmää. Sellaiset tekijät kuin verkonhallinta, koulutus, palvelulogistiikka, turvallisuus ja verkon uusien palvelujen käyttöönotto estävät toimijoita käyttämästä useita tavarantoimittajia. Kun teknologia on kerran otettu käyttöön verkossa, vaihteiden pitkän käyttöiän (noin 15 vuotta, aina vähintään 10 vuotta, katso 16 kohta) vuoksi yleisen puhelunvälityksen kysyntää ohjaa pääasiassa verkkojen päivittäminen ja laajentaminen. Kustannusten ja tehokkuuden vuoksi nämä markkinat jäävät jo asennetun vaihteen alkuperäiselle tavarantoimittajalle. Lukuun ottamatta ajankohtaa, jona uusi tärkeä teknologia (esim. digitalisointi) otetaan käyttöön perusverkossa, puhelunvälityslaitteiden kysyntään vaikuttaa huomattavasti jo asennetun perusjärjestelmän alkuperäisen tavarantoimittajan valinnan aiheuttama lukkiutumisvaikutus. Tämän tosiasian ovat vahvistaneet kilpailijat ja televiestintätoimijat, sitä vahvistaa myös nykytilanne eri jäsenvaltioissa.

(42) Saksassa yleinen verkko sisältää vain kaksi teknologiaa: Siemensin ja Alcatelin. Muitakin yleisten vaihteiden toimittajia on (esimerkiksi Bosch ja DeTeWe), mutta ne toimittavat Siemensin lisenssillä teknologiaa. Ranskassa Alcatel ja Ericsson toimittavat France Telecomille kaikki sen ostot, koska Ranskan verkko perustuu vain näihin kahteen järjestelmään. Yhdistyneessä kuningaskunnassa asennettu perusjärjestelmä sisältää GPT:n ja Ericssonin puhelunvälitysjärjestelmät. Pitää paikkansa, että muutkin yritykset, kuten Alcatel, Northern Telecom ja AT&T, toimittavat British Telecomille (BT) vaihteita. Nämä ostot liittyvät kuitenkin kertaluonteisiin toimiin kenttäkokeita tai erityispalveluja varten, kuten virtuaalisten erillisverkkojen ja ilmaissoittopalveluiden päällekkäisverkkojen perustamiseen. Niiden osuus BT:n ostoista on pieni eivätkä ne muuta sitä tosiasiaa, että BT:n perusverkko sisältää vain kaksi puhelunvälitysjärjestelmää ja että GPT ja Ericsson kattavat siksi yhteensä suurimman osan BT:n yleisten puhelunvälitysjärjestelmien ostoista. Belgiassa on käytössä vain kaksi järjestelmää: Alcatel ja Siemens. Espanjassa perusverkko muodostuu Alcatelin vaihteista ja pienessä määrin Ericssonin ja AT&T:n laitteista. Portugalissa kaikki laitteet ostettiin vuosina 1992—1994 Siemensiltä tai Alcatelilta, koska nämä ovat ainoat asennetut järjestelmät. Irlannin verkko perustuu Ericssonin ja Alcatelin järjestelmiin. Lopuksi Italiassa on käytössä kolme eri järjestelmää: Italtelin, Alcatelin ja Ericssonin. Siemensin Italian tytäryhtiö myy lisenssillä Italtelin järjestelmiä. Näin ollen Italtel, Alcatel ja Ericsson kattavat suurimman osan Telecom Italian puhelunvälityslaitteiden ostoista.

(43) Edellisistä näkökohdista ei voi päätellä, että markkinaosuuksien yhdistäminen Italiassa muodostaa itsessään todisteen määräävästä asemasta. Yleisten puhelunvälitysjärjestelmien toimitusten suuri keskittyminen on yleinen seuraus näiden tuotteiden kysynnän taustalla olevista perussyistä.

Puhelunsiirto

(44) Puhelunsiirtolaitteiden pääkilpailijoiden myynnit ja vastaavat markkinaosuudet Italiassa ovat ilmoitusten mukaan seuraavat:

Pääkilpailijoiden myynnit

(miljoonaa ecua)

STET Siemens Yhdistettynä Alcatel Marconi Muut	(. . .)
Yhteensä	

Markkinaosuudet (1)

(%)

	1991	1992	1993
STET	30—40	40—50	30—40
Siemens	10—15	5—10	5—10
Yhdistetty	50—60	50—60	40—50
Alcatel	25—30	20—25	25—30
Marconi	15—20	15—20	15—20
Muut	5—10	5—10	5—10
Yhteensä	100	100	100

(1) Tarkat luvut poistettu liikesalaisuutena.

(45) Siemensin markkinaosuus yhteisössä oli 18 prosenttia vuonna 1991, 20 prosenttia vuonna 1992 ja 18 prosenttia vuonna 1993 ja Italtelin 8 prosenttia vuonna 1991, 9 prosenttia vuonna 1992 ja 5 prosenttia vuonna 1993. Yhdistetty markkinaosuus on tällöin vastaavasti 26 prosenttia, 29 prosenttia ja 23 prosenttia.

(46) Edellä kuvattu käytössä olevan perusjärjestemän lukkiutumisvaikutus yleisiin puhelunvälitysjärjestelmiin on suurempi kuin puhelunsiirtoihin. Puhelunsiirron standardointi on suhteessa kehittyneempää ja yleensä EY:n televiestintätoimijat ostavat useasta eri lähteestä. Yhdistyneen kuningaskunnan, Ranskan, Saksan, Tanskan, Belgian ja Espanjan televiestintätoimijoiden ja Telecom Italian antamat yksityiskohtaiset tiedot osoittavat, että puhelunsiirtolaitteiden päätavarantoimittajia on yleensä ainakin kolme ja muita vähemmän tärkeitä tavarantoimittajia on yleensä useita.

2. *Julkiset hankinnat*

(47) EY:n yleisten puhelunvälitys- ja puhelunsiirtolaitteiden ostoihin on sovellettu julkisia hankintoja koskevaa direktiiviä 93/38/ETY jo lähes kahden vuoden ajan.

Puhelunvälitys

(48) Yleisten puhelunvälitysjärjestelmien ostot, jotka ovat julkisia hankintoja koskevan direktiivin alaisia, on useimmiten tehty ilman tarjouskilpailumenettelyä. Useimmat näistä ostoista on tehty joko hakemalla poikkeusta direktiivin 20 artiklan 2 kohdan mukaan, jossa säädetään poikkeuksesta teknisistä tai yksinoikeuden suojaamiseen liittyvistä syistä, tai monivuotisten televiestintätoimijoiden ja niiden alkuperäisten tavarantoimittajien välisten sopimusten perusteella, jotka on tehty ennen direktiivin voimaantuloa. Yleisten puhelunvälityslaitteiden tavarantoimittajat ovat myös ilmoittaneet, että tilanne ei todennäköisesti muutu tulevaisuudessa, koska asennettuja perusjärjestelmiä laajennetaan ja päivitetään. Kuten edellä todettiin, tämäntyyppiset sopimukset voidaan antaa tietylle tavarantoimittajalle teknisistä syistä. Julkisilla hankinnoilla on kuitenkin todennäköisesti suurempi merkitys silloin, kun televiestintätoimijat harkitsevat uusien suurien teknisten uudistusten (esimerkiksi digitalisoinnin tai ATM:n laajakaistaisen puhelunvälityksen) käyttöönottoa verkoissaan. Tämä tilanne antaa televiestintätoimijoille mahdollisuuden harkita uusien tavarantoimittajien käyttöä ja tavarantoimittajille mahdollisuuden aloittaa uudelleen yleisen verkon käyttö. Tässä tilanteessa tarjouskilpailumenettelyt olisivat tosiasiallisesti oikeutettuja. Esimerkki tästä on yleiseurooppalainen koetutkimus ATM:n puhelunvälityksestä. Telecom Italia, kuten useimmat muutkin koetutkimukseen osallistuvista 15 televiestintätoimijasta, järjestivät tarjouskilpailun direktiivin menettelyn mukaisesti. Tarjouskilpailukutsu julkaistiin *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*, ja tekniset eritelmät olivat ETSI-standardien mukaisia. Tarjouksen teki kahdeksan valmistajaa, joihin kuuluivat Italtel ja Siemens. Kilpailun voittivat Ericsson ja Alcatel.

Puhelunsiirto

(49) Julkisten hankintojen vaikutus on ollut suhteellisen suuri näillä markkinoilla, koska useiden eri hankintalähteiden käytölle on vähemmän rajoituksia ja puhelunsiirtolaitteiden standardointiaste on suhteellisen suuri. Vuonna 1993 televiestintätoimijat ostivat huomattavat määrät hankinnoistaan tarjouskilpailujen avulla. Tarjouskilpailujen perusteella tehtävien hankintojen määrä on vuonna 1994 kasvanut huomattavasti, ja muiden jäsenvaltioiden televiestintätoimijat ovat alkaneet käyttää niitä. Useimmissa tapauksissa kuitenkin suurin osa ostoista liittyi edelleen monivuotisiin sopimuksiin, jotka on tehty ennen direktiivin 93/38/ETY voimaantuloa erityisesti Italiassa.

3. *Teknologia*

(50) Yleisten televiestintälaitteiden teollisuudessa ja erityisesti yleisten puhelunvälitysjärjestelmien kehittämisessä ja valmistuksessa tehdään paljon tutkimusta. Yritykset käyttävät tavanomaisesti noin 15—20 prosenttia liikevaihdostaan tutkimukseen ja kehittämiseen. Osapuolet ovat arvioineet uuden sukupolven televiestinnän välitysjärjestelmien kehittämisen kustannuksien olevan neljä miljardia ecua. Luku vaihtelee sen mukaan, tarkoitetaanko sillä pientä paikallista puhelunvälitystä vai laajaa kansainvälistä välitystä. Suurten digitaalisten välitysjärjestelmien (esimerkiksi Siemensin EWSD:n ja

Italtelin Linea UT:n) koko käyttöiän kustannukset ovat lähes 1,6 miljardia ecua. Osapuolten antamien tietojen mukaan yleisten puhelunvälitysjärjestelmien päätavarantoimittajat (Alcatel, AT&T, Ericsson, Northern Telecom, Siemens) investoivat kukin 500 miljoonaa dollaria tai enemmän yleisten puhelunvälitysjärjestelmien tutkimukseen ja kehittämiseen vuonna 1992. Näitä kustannuksia on pidettävä välttämättöminä kilpailuaseman säilyttämiseksi teknologiassa. Pitkäaikainen elinkelpoisuus markkinoilla vaatii näin ollen tietyn vähimmäismyynnin, jotta voidaan kehittää uusi puhelunvälitysjärjestelmien sukupolvi ja säilyttää tutkimus- ja kehittämiskustannusten yleinen suhde myynteihin. Teknologia on sen vuoksi toinen tekijä, joka johtaa toimitusten suhteellisen suureen keskittymiseen.

(51) Yleisten puhelunvälitysjärjestelmien merkittävin teknologinen kehitys on kuvattu edellä tuotemarkkinoiden määritelmässä. Tärkeä vaikutus tässä yhteydessä on, että merkittävät teknologiset innovaatiot yleensä antavat aiheita toimijoille, jotka harkitsevat uusien tavarantoimittajien käyttöä, ja tavarantoimittajille, jotka harkitsevat mahdollisuuksia siirtyä uusille markkinoille. Tässä yhteydessä on ilmoitetun toimen mahdollisen vaikutuksen erittelemiseksi huomattava, että Telecom Italia on jo valinnut digitaalisten vaihteiden tavarantoimittajat (Ericsson, Alcatel ja Italtel). Vaikka ST on myynyt vaihteita aiemmin Italiaan, on huomattava, että ne eivät ole Siemensin vaihteita, vaan Italtelin lisenssillä valmistettuja UT-vaihteita.

(52) Italian verkon digitalisoinnista päätettiin 80-luvulla määritetyn arkkitehtuurin mukaan, kun tehtiin päätös siirtymisestä analogisesta järjestelmästä digitaaliseen järjestelmään. Tämä arkkitehtuuri perustuu noin 600 alueeseen, joilla kullakin on yhtenäinen puhelunvälitysjärjestelmä. Tällöin SIP jakoi kunkin yksittäisen puhelunvälitysalueen neuvottelemalla kaikkien niiden puhelunvälityslaitteiden valmistajien kanssa, jotka pystyivät takaamaan ylläpitopalvelut ja tuen koko kansallisella alueella. Viimeinen alueen määritys tehtiin vuonna 1991. On tärkeää huomata, että siirryttäessä analogisesta järjestelmästä digitaaliseen järjestelmään SIP harkitsi sen verkossa olevien järjestelmien määrän vähentämistä kolmesta kahteen yhdenmukaisesti muiden jäsenvaltioiden tilanteen kanssa. Telecom Italian edustajat ovat kuvanneet valintaa kompromissiksi lisääntyneiden (ylläpitoon ja uusien palveluiden käyttöönottoon liittyvien) käyttökustannusten ja kilpailukyvyn säilyttämisen välillä. Päätettiin, että kolme eri järjestelmää säilytetään verkossa ja hyväksytään suuret käyttökustannukset toisin kuin useimmat muut televiestintätoimijat yhteisössä.

(53) Seuraava teknologinen digitalisointiin verrattavissa oleva epäyhtenäisyys on ATM-vaihteen käyttöönotto. Tällä hetkellä yksikään kilpailija ei odota suuria kaupallisia ATM-vaihteiden tilauksia julkisella alalla ennen vuosisadan loppua. Lisäksi on epävarmaa, miten laajasti ATM-vaihteet tosiasiallisesti korvaavat digitaaliset yleiset ääniverkot. On edelleen mahdollista, että ATM otetaan käyttöön vain päällekkäisverkoissa tietyille laajudeltaan rajatuille palveluille tai että se rajoitetaan vain lähiverkkoihin tai lähiverkkojen välisiin yhteyksiin. Joka tapauksessa on huomattava, että seuraava yleisten puhelunvälitysjärjestelmien kilpailukierros, jos se ollenkaan toteutetaan, tapahtuu markkinarakenteessa, jota peruspalvelujen (Italiassa arviolta vuonna 1998) ja infrastruktuurien vapauttaminen on olennaisesti muuttanut.

(54) ATM-vaihteet huomioon ottaen on huomattava, että kokemukset maissa, jotka ovat aloittaneet päällekkäisverkkojen käyttöönoton ATM-vaihteilla, tai ATM:n tiedonsiirron kaupallisissa sovelluksissa ovat osoittaneet muiden kuin alkuperäisten yleisen televiestinnän laitetoimittajien ilmaantumisen markkinoille. Lehdistön erikoisartikkelien mukaan useat yleisten vaihteiden uudet tavarantoimittajat ovat jo saaneet kaupallisia sopimuksia julkisilta verkkotoimijoilta Yhdysvalloissa, Suomessa, Sveitsissä, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Tanskassa.

4. *Palvelujen ja infrastruktuurien vapauttaminen*

(55) Kilpailijat, joihin komissio on ottanut yhteyttä kyselyillään, ovat painottaneet, että palvelujen ja infrastruktuurien vapauttaminen on yleisten televiestintälaitteiden markkinoiden varsinaisen toiminnan kannalta tärkeämpää kuin perinteinen standardointiin ja julkisiin hankintoihin perustuva lähestymistapa. Yleisten äänipalvelujen vapauttaminen on suunniteltu alkavaksi 1 päivänä tammikuuta 1998 [1]. Lisäksi ministerineuvosto sopi 17 päivänä marraskuuta 1994 periaatteesta, jonka mukaan yleiset televiestinnän infrastruktuurit on vapautettava samanaikaisesti kuin muutkin palvelut. On huomattava, että Italia ei ole niiden maiden joukossa, jotka ovat pyytäneet erityispoikkeuksia näistä tavoitteistaan.

[1] Televiestintäalan tilanteen tarkistamisesta ja näiden markkinoiden kehittämistarpeesta 22 päivänä heinäkuuta 1993 annettu neuvoston päätöslauselma (EYVL N:o C 213, 6.8.1993, s. 1)

(56) Joidenkin kilpailijoiden mukaan palveluiden (yksityinen televiestintä, GSM) asteittainen vapauttaminen on pienentänyt televiestintätoimijoiden mahdollisia tuloja. Vaikka televiestintätoimijat ovat menettäneet huomattavia markkinoita ja ne ovat silti edelleen läsnä kyseisillä markkinoilla, kilpailu rajoittaa kuitenkin hintoja ja voittomarginaaleja. Palveluiden vapauttaminen saattaisi siksi painostaa epäsuorasti televiestintätoimijoita ostamaan laitteita kilpailukykyisesti myös muilla kuin vapautetuilla aloilla, jos ne haluavat säilyttää kokonaisvoittonsa. Useimmat muut kilpailijat ovat kuitenkin pitäneet infrastruktuurien vapauttamista määräävänä tekijänä tosiasiallisen kilpailun aikaansaamisessa näillä markkinoilla.

(57) Toisaalta on otettava huomioon, että vaikka infrastruktuurit olisivat täysin vapaita, nykyisillä monopolien haltijoilla on silti erittäin vankka asema kotimarkkinoilla, kunnes uudet kilpailijat ovat asteittain rakentaneet omat infrastruktuurinsa. Päätökset vapautuksen periaatteesta ja sen aikataulusta on joka tapauksessa jo tehty. Tämä on erityisen tärkeää puhelunvälitysjärjestelmien pitkän käyttöiän vuoksi, koska päätöksillä infrastruktuureista, jotka televiestintätoimijat rakentavat tulevina vuosina, on peruuttamaton vaikutus pitkällä aikavälillä. Tämän vuoksi maan televiestinnän perusinfrastruktuurin määräävien järjestelmien ja teknologioiden valintapäätöksissä on otettava huomioon näiden toimenpiteiden vaikutus tulevaisuudessa.

5. Yleisen televiestinnän laitteita koskevat vertikaaliset näkökohdat

(58) Yksi syy komission päätökseen aloittaa toisen vaiheen tutkimus tässä tapauksessa liittyy siihen tosiasiaan, että toinen yhteisyrityksen emoyhtiö, STET, käyttää määräysvaltaa Telecom Italiassa. Telecom Italialla on erityisoikeudet tuottaa yleisiä televiestintäpalveluita ja asentaa ja käyttää tarpeellisia infrastruktuureja Italiassa. Tämän vuoksi sen omien markkinoiden yleiset kilpailun rajoitukset eivät koske sitä. Toisaalta toinen yhteisyrityksen emoyhtiö, Siemens, on johtava televiestintälaitteiden valmistaja Euroopassa ja koko maailmassa. Siksi ilmoitettu toimi herätti vakavia epäilyksiä sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, koska periaatteessa STET ja yhteisyritys saattoivat vääristää huomattavasti kilpailua yleisten televiestintälaitteiden toimittajien keskuudessa Italiassa.

(59) Toisen vaiheen tutkimuksen jälkeen ja neuvoteltuaan useiden televiestintälaitevalmistajien ja -toimijoiden kanssa komissio toteaa, että ilmoitettu yrityskeskittymä ei luo tai vahvista määräävää asemaa yleisten televiestintälaitteiden (puhelunvälitys ja -siirto) markkinoilla seuraavassa kuvatuista syistä.

(60) Ensinnäkin on tutkittava, miten laajasti ilmoitetulla yrityskeskittymällä luodaan sellainen markkinatilanne tai vahvistetaan sellaista markkinarakennetta, jossa STETille syntyy objektiivinen etu pakottaa Telecom Italia harjoittamaan kilpailunvastaista ostopolitiikkaa tai kohtelemaan jotakin tavarantoimittajaa etuoikeutetusti. Tämän vuoksi on huomattava, että jos ilmoitettua yrityskeskittymää ei toteuteta, STETillä on edelleen täysi määräysvalta Italtelissa, koska se omistaa Italtelin osakepääoman. Tilanteessa, jossa yrityskeskittymä on toteutettu, minkä tahansa STETin Telecom Italialle määräämän etuoikeutetun kohtelun edut yhteisyritykselle jaettaisiin Siemensin kanssa. Ensi näkemältä ilmoitettu toimi pienentää näin ollen STETin tai Telecom Italian objektiivista etua suosia yhteisyritystä Telecom Italian kustannuksella esimerkiksi hyväksymällä korkeammat laitehinnat. Asia on näin erityisesti, koska Siemensillä on suora vaikutus vain laitetoimittajaan (Italtel), mutta ei mitään vaikutusta televiestintätoimijaan (Telecom Italia) tai sen emoyhtiöön (STET). Tällainen toimi olisi laadultaan hyvin toisenlainen.

(61) STETin ja viime kädessä IRIn taloudelliset edut televiestintäpalveluiden tarjoamisessa ovat paljon suuremmat kuin televiestintälaitteiden valmistuksessa. Telecom Italian liikevaihto vastaan noin 80 prosenttia STET-ryhmään kuuluvien yritysten kokonaisliikevaihdosta.

(62) Vaikka STETillä on määräysvalta Telecom Italiassa, suuri osa kummankin yrityksen osakepääomasta (enemmän kuin 40 prosenttia) on yksityisillä. Kumpaakaan yritystä ei voi pitää yhtenä kokonaisuutena, ja varmastikin useimpien Telecom Italian osakkeenomistajien edut ovat selvästi erotettavissa tulevan yhteisyrityksen eduista. STET-ryhmän palvelutoimintojen ja valmistustoimintojen etujen välinen erottelu on edelleen vahvistunut STETin uudelleenorganisoinnin yhteydessä, jolloin muodostettiin Tecnitel, STETin 100-prosenttisesti omis-

tama yhtiö. Technitel muodostaa STET-ryhmän rakenteessa erillisen organisaatiotason, jonka päätehtävä on STETin valmistustoimintojen johtaminen, mihin sisältyy valmistusliiketoiminnan suunnittelu ja tekninen ja taloudellinen valvonta sekä äänioikeuden käyttäminen valmistusyritysten yhtiökokouksissa STETin puolesta. Lisäksi, tutkimusten kuluessa STET totesi kirjallisesti, että se ei sekaantuisi Telecom Italian hankintapolitiikkaan, erityisesti mitä tulee tavarantoimittajien valintaan, ja että se säilyttää selvän eron johtokunnan, CEOn ja yleensä Telecom Italian, Tecnitelin ja Italtel-ryhmän yhtiöiden johdon välillä.

(63) Edellä kuvatut yleisten televiestintämarkkinoiden rakenteelliset ominaisuudet ja tutkimuksen aikana saadut todisteet osoittavat, että Siemensin liittyminen Italtelin pääomaan ei heikennä kilpailun edellytyksiä merkittävästi. Siemensin ja STETin sekä STETin ja Italtelin välinen osakkuusyhteys ei todennäköisesti vaikuta merkittävästi nykyisen verkon päivittämiseen ja laajentamiseen, koska päätökset järjestelmistä, joita verkot käyttävät, on jo tehty. Tämän vahvistavat lisäksi osapuolten yhteisyritystä koskevat tuottoennusteet, joiden mukaan suurin osa yhteisyrityksen liikevaihdon kasvusta saadaan viennistä. Yhteisyrityksen sopimusten mukaan yhteisyrityksen tavoitteena on saada 40 prosenttia myynnistään vientimarkkinoilta vuoteen 1997 mennessä. Mikään osapuolten nykyisistä kilpailijoista Italiassa ei myöskään ole tutkimuksen toisen vaiheen aikana esittänyt komissiolle vakavaa huolestumista oman nykyisen tilanteensa säilyttämisestä Italiassa.

(64) Kun otetaan huomioon pitkä aikaväli ja erityisesti uusien teknologioiden käyttöönotto, televiestintälaitteiden markkinat ovat muuttumassa, mikä johtuu i) suurten markkinoiden mahdollisesta uudistumisesta teknologisen kehityksen vuoksi, ii) siitä tosiasiasta, että standardoinnin ja julkisten hankintojen lainsäädännön vaikutukset kasvavat asteittain kansallisten markkinoiden avautuessa, iii) jatkuvasta siirtymisestä palveluiden vapauttamiseen ja varsinkin infrastruktuurien vapauttamiseen, mikä johtaa yhä enenevässä määrin televiestintälaitteiden maailmanlaajuisten markkinoiden luomiseen. Näiden kehitysten yhteisvaikutukset on jo nähty matkaviestinnän alalla, jolla eurooppalaisen standardin (GSM), palveluiden vapauttamisen ja infrastruktuurien vapauttamisen tuloksena on nyt luotu Euroopan laajuiset tai jopa maailmanlaajuiset televiestintälaitteiden hankintamarkkinat.

Matkaradioverkot

(65) Italtelin markkinaosuus matkaradioista kolmen viime vuoden aikana on pienentynyt (vuosien 1990/91 64 prosentista 39 prosenttiin 1992/93), kun taas Siemens on saavuttanut 6 prosentin markkinaosuuden 1992/93. Osapuolten pääkilpailijat ovat Ericsson, jonka markkinaosuus oli 41 prosenttia vuosina 1992/93, ja Alcatel, jonka markkinaosuus on noin 10 prosenttia.

Lisäksi matkaradioverkkojen markkinat Italiassa avattiin kilpailulle, kun mukaan tuli toinen GSM-matkapuhelintoimija Omnitel Pronto Italia Consortium, jonka kanssa Italian hallitus teki sopimuksen tarjouksen jälkeen.

Jo kilpailulle avatuissa Euroopan maissa tehdyistä tutkimuksista käy ilmi, että toisen GSM-matkapuhelintoimijan pääsy markkinoille Italiassa vaikuttaa huomattavasti matkaradiolaitteiden markkinoiden kilpailutilanteeseen. Tosiasiassa yleisenä käytäntönä on, että uudet toimijat rakentavat oman infrastruktuurinsa matkateleviestintäpalveluiden tarjoamista varten käyttäen useiden valmistajien laitteita. Joillakin GSM-toimijoilla on useita tavarantoimittajia matkaradioinfrastruktuurin yksittäisille osille (puhelunvälitys, tukiasema, mikroaaltolaitteet ja päätelaitteet).

GSM on itsenäinen verkko, joka yhdistyy muuhun televiestintäinfrastruktuuriin selvästi määritellyissä kohdissa. GSM-arkkitehtuuri on määritelty ETSIn GSM-suosituksissa, ja se on otettu kansalliseksi standardiksi ETA-maissa. GSM:n selkeän arkkitehtuurin ja rajapintarakenteen ansiosta on luotu tosiasialliset Euroopan laajuiset (ja myöhemmin maailmanlaajuiset) laitemarkkinat.

Yleensä infrastruktuurin tavarantoimittajat valitaan maailmanlaajuisesti tarjouskilpailuilla. Monilta tavarantoimittajilta pyydettiin tarjoukset sopimuksia varten. Näitä olivat Siemens, Ericsson, Sel-Alcatel, Nokia, Motorola, Matra, AT&T, Northern Telecom ja Orbitel. GSM-toimijoiden yleiset ehdot tavarantoimittajille sopimusten saamiseksi ovat:

— teknologia

— tavarantoimittajan maine

— hinta

— tekninen tietämys

— kyky täyttää toimitusvaatimukset.

Laitteiston valinta on ratkaiseva GSM-toimijoiden palvelun kilpailukyvyn kannalta. Vaikkakin palvelumarkkinat ovat vahvasti paikallisia, GSM-laitteiden markkinat ovat maailmanlaajuiset.

B. Yksityisen televiestinnän laitteet

(66) Yksityisen televiestinnän laitteissa PBX-, KTS- ja muiden telepäätelaitteiden lohkon Italtelin markkinaosuus on pienentynyt (22,9 prosentista vuodesta 1990/91 17 prosenttiin 1992/93), kun taas Siemensin markkinaosuus oli 9 prosenttia 1992/93. Yksittäiset markkinat ovat nyt täysin vapaat telepäätelaitemarkkinoiden kilpailusta 16 päivänä toukokuuta 1988 annetun komission direktiivin 88/301/ETY [1] vaatimusten mukaisesti. Markkinoilla toimii useita valmistajia. Yhdenmukaisesti hajautetun tuotantoalan kanssa jakelusta huolehtivat useat kauppiaat.

(67) Yksityisen televiestinnän laitteiden osalta tutkimuksessa kuullut asiakkaat ilmoittivat, että niillä on vielä kaupan toteutumisen jälkeenkin riittävä määrä vaihtoehtoisia tavarantoimittajia, joilta ne voivat ostaa laitteita. Yleensä ne ilmoittivat tekevänsä hankintansa SIP:n kautta, mikä tekee mahdolliseksi valita eri valmistajien tuotteita (Siemens, Alcatel, Italtel, Ericsson). Ne ilmoittivat myös, että on muitakin mahdollisia tavarantoimittajia, kuten Philips, Olivetti, IBM ja Northern Telecom. Komission kuulemat kilpailijat ilmoittivat yleisesti, että niillä ei ole suurehkoja esteitä myynnille Italiassa.

(68) Sulautuneen yksikön asema markkinaosuuksissa kaikilla yksityisten televiestintälaitteiden markkinoilla on suhteellisesti heikompi kuin yleisellä televiestintäalalla. Italtel on myös menettänyt merkittävästi markkinaosuuttaan kolmen viime vuoden aikana. Vaikka SIP:llä on edelleen vankka asema jakelijana, suorat myynnit tavarantoimittajilta ostajille ovat mahdollisia oikeudellisten esteiden puuttuessa. Kilpailijat ovat ilmoittaneet, että ne voivat suuntautua Italian markkinoille myymällä suoraan tai muiden jakelukanavien kuin SIP:n, kuten riippumattomien jakelijoiden, kautta.

VII. PÄÄTELMÄ

(69) Edellä kuvatuista syistä komissio katsoo, että esitetty yrityskeskittymä ei johda millään edellä määritellyillä yleisten ja yksityisten televiestintälaitteiden markkinoilla sellaisen määräävän aseman syntymiseen tai vahvistamiseen, joka estäisi olennaisesti tehokkaan kilpailun yhteismarkkinoilla asetuksen (ETY) N:o 4064/89 2 artiklan 3 kohdan mukaisessa merkityksessä. Tämän vuoksi yrityskeskittymä voidaan julistaa yhteismarkkinoille soveltuvaksi,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

STETin ja Siemensin esitetyn yrityskeskittymän julistetaan olevan yhteismarkkinoiden ja ETA-sopimuksen mukainen.

2 artikla

Tämä päätös on osoitettu seuraaville:

STET Società Finanziaria Telefonica SpA.
Corso d'Italia 41
I-00198 Roma

ja

Siemens Aktiengesellschaft
Wittelsbacherplatz 2
D-80333 München

Tehty Brysselissä 17 päivänä helmikuuta 1995.

Komission puolesta

Karel VAN MIERT

Komission jäsen

[1] EYVL N:o L 131, 27.5.1988, s. 73